

NÁVAZNOST PRÁCE PŘI ŘÍZENÍ CVIČENÍ

Kvalitu práce každého pracovního kolektivu zvyšuje vnitřní sladěnost a určitý pravidelný pracovní režim. Totéž platí o práci více pracovních kolektivů, které si činnost nějakým způsobem vzájemně ovlivňují, nebo svazují. V armádě tyto kolektivy představují štáby, které pracují ve vzájemné návaznosti od nejnižšího až po nejvyšší stupeň velení.

Nepřetržitý vývoj situace na frontě vyžaduje nepřetržitou vzájemnou informovanost všech stupňů velení o tomto vývoji a neustálé ovlivňování obsahu rozhodnutí shora dolů. Uvádím-li nepřetržitě nebo neustále, nemíním tím nepřetržitý živelný proud informací, či pokynů nahoru, nebo opačně bez jakéhokoliv ladu a skladu. V každou denní dobu na každém stupni velení je něco více a něco méně důležité. Např. pro velitele divize jsou z hlediska rozhodovacího procesu zpravidla důležité zprávy ranní, odpolední a večerní. Podle ranních zpráv upřesňuje (je-li třeba) své rozhodnutí pro celý den, podle odpoledních zpráv vydává úkoly pro noční boj a podle večerních zpráv se rozhoduje pro příští den.

Na stupni armády jsou z hlediska rozhodovacího procesu důležité odpolední zprávy podle nichž velitel armády každý den k večeru upřesňuje úkoly pro vedení operace příštího dne. Toto upřesnění by měli velitelé divízi dostat tak, aby se mohli rozhodovat pro příští den. Pro velitele frontu jsou zpravidla důležité zprávy odpolední, aby svým případným upřesněním úkolu mohl ještě ovlivnit rozhodování velitelů armád na příští den.

Z toho vyplývá, že na každém stupni existuje v práci štábu určitá denní periodizace činnosti, vyvolávaná nejen potřebou řídit boj ze svého stupně směrem dolů, ale i potřebou plnit požadavky směrem nahoru. Proto je nutné tuto periodizaci vzít plně na vědomí, důsledně ji prozkoumat, pochopit a vědomě do ní vnést pevný řád, který by zabezpečoval plynulost, nepřetržitost, vzájemnou návaznost a pevnost velení na všech stupních. Zdůrazňuji zejména otázku sladění na všech stupních, protože zde děláme velmi často povrchně a nedomyšleně.

Porušování této zásady v praxi se při cvičeních projevuje např. tím, že třeba při divizním cvičení, kdy všechny nadřízené štáby skutečně nepracují (štáb armády a frontu), se požaduje, aby divize předkládala své souhrnné bojové hlášení na štáb ředitelství cvičení (v úloze štábu armády) např. do 22.00 hodin. Při podrobnějším rozboru toku informací zdola nahoru však musíme nutně dospět k tomu, že při současných prostředcích velení je to příliš pozdě. Má-li např. fronta souhrnné operační hlášení doručit na HV do 24.00 hodin a má-li v něm být využito údajů ze souhrnných hlášení všech podřízených stupňů velení, musí divize doručit své souhrnné bojové hlášení do štábu armády ne ve 20.00 hodin, ale již kolem osmnácté hodiny. Armáda musí pak své souhrnné operační hlášení doručit do štábu frontu kolem 20.00 hodin.

Přitom bychom měli respektovat ještě jednu zákonitost. Tok informací zdola nahoru trvá přirozeně k různým stupňům velení různě dlouhou dobu. Tak např. zprávy o souhrnné situaci divize s podrobností o dva stupně níže lze mít při současných možnostech ve štábu divize do 50 — 60 minut. Zprávy o celkové situaci vojsk armády s toutéž podrobností mohou mít ve štábu armády do dvou hodin a podobně zprávy o celkové situaci vojsk frontu ve štábu frontu do tří až čtyř hodin. Připočteme-li k těmto dobám nezbytný čas pro využití údajů k zpracování souhrnného bojového (operačního) hlášení na všech stupních (celkem asi 2 až 3 hodiny), dojdeme k tomu, že při uvedených termínech předkládání těchto hlášení musí být všechna zpracována se stavem přibližně k 16.00 hodině.

Pravidelné denní úkoly velitelů a štábů vůči nadřízenému stupni velení, podřízeným a sousedům v průběhu operace (boje) — viz náčrt 1.

Na tento určitý pravidelný a vzájemně sladěný denní rytmus práce by si štáby všech stupňů měly při cvičeních zvykat. Měli bychom je vést k tomu, aby v každou denní dobu dělaly především to, co zapadá do celkového rytmu práce všech stupňů velení. Je třeba, aby i ředitelství cvičení, které prakticky vždy představuje nadřízený štáb, přizpůsobilo nebo lépe podřítilo svou metodu práce zmíněnému rytmu. Týká se to především doby rozehry ředitelství cvičení. Při dnes již běžném způsobu řízení cvičení podle rozhodování zařazených velitelů, měla by doba rozehry na ředitelství cvičení časově navazovat na rozhodovací proces toho kterého stupně velení. Tak např. rozehra na ředitelství frontového cvičení by měla probíhat zpravidla mezi osmnáctou až dvacátou hodinou každého dne, protože velitel frontu bude usměřňovat své rozhodnutí pro další vedení operace přibližně mezi patnáctou až sedmáctou hodinou. Na stupni armády by rozehra měla probíhat zpravidla mezi dvacátou až dvacátou druhou hodinou, protože se velitel armády rozhoduje na příští den obvykle kolem osmnácté až devatenácté hodiny. Na stupni divize by to mělo být mezi dvacátou druhou až dvacátou čtvrtou hodinou, protože velitel divize se na příští den rozhoduje přibližně kolem dvacáté až dvacáté první hodiny.

Rozehry na ředitelství cvičení v uvedených dobách jsme prakticky přezkoušeli při cvičeních „NEUTRON-73“ a „MORAVA-74“ a plně se osvědčily. Časově dobře zapadaly do rytmu práce cvičících velitelů a štábů. Kromě toho pro hlavní rozhodčí to byla relativně nejvhodnější doba k opuštění cvičících štábů, které se po rozhodnutí a doručení úkolů podřízeným většinou přemísťovaly.

Nebo další moment, v němž je nutné respektovat uvedený rytmus práce. Jestliže ředitelství cvičení představuje nadřízený štáb, má řídit cvičení představovat nadřízeného velitele. Někdo může namítnout, že to není nic nového a že se to prakticky tak dělá. Skutečnost ovšem vždy taková není. Jako nadřízený velitel by řídicí cvičení měl např. vyslýchat sám osobně jen ty funkcio-

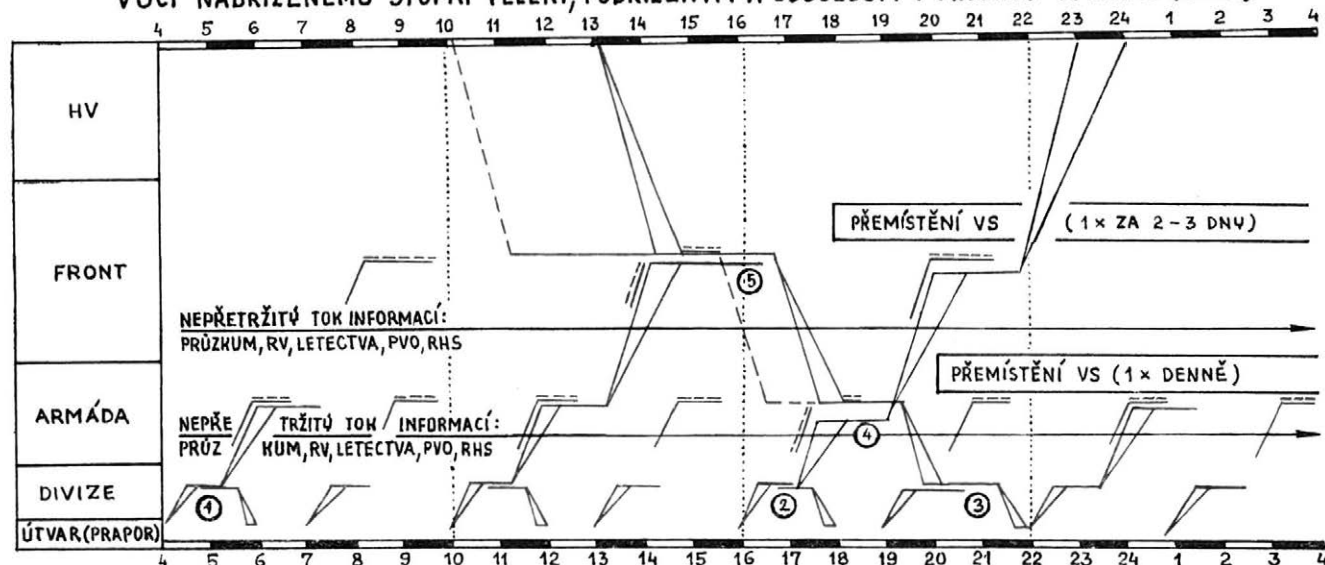
náře, které by vyslychal ve skutečnosti a v tom místě a čase, který zapadá do rytmu práce velitelů a štábů všech stupňů. Mám ovšem na mysli takovou formu zaměstnání jako je velitelsko-štábní cvičení a cvičení s vojsky, kdy běží jak se říká hodina za hodinu a kdy všechna činnost musí probíhat v reálných časových lhůtách a na skutečné vzdálenosti. Nejde tedy o takové formy zaměstnání jako je válečná hra, skupinové cvičení apod.

Jestliže tedy v těchto podmínkách řídící cvičení dělá něco jiného a mimo schvalování rozhodnutí svého podřízeného velitele vyslychá i jemu podřízené náčelníky druhů vojsk, zvrhává se takové cvičení v řetěz informačních zpráv a návrhů se všemi nežádoucími průvodními jevy. Ty spočívají hlavně v tom, že se práce štábů zaměřuje více na přípravu informačních zpráv, než na řízení boje. A přitom sledování a hodnocení kvality a efektivnosti řízení boje při velitelsko-štábním cvičení a cvičení s vojsky by mělo být hlavním objektem zájmu všech orgánů ředitelství cvičení a rozhodčí služby. Kromě toho uvedení náčelníků druhů vojsk musí prakticky přednášet své informační zprávy a návrhy vždy dvakrát a to jednou veliteli při přípravě rozhodnutí a pak řídícímu cvičení. Jestliže se toto děje ještě v době a v místě, jež nezapadá do zmíněného rytmu práce velitelů a štábů všech stupňů, nelze již vůbec mluvit o nějaké systematickosti práce nebo přípravy cvičících.

Někdo může namítnout, že řídící cvičení má plné právo vyslechnout koho chce a kdy chce a že tyto nečekané zásahy do rytmu práce velitelů a štábů jsou i určitou výchovou podřízených v překonávání složitých situací. V tom je část pravdy, ale opravdu jen část. Řídící cvičení má přece vždy možnost vyslechnout návrhy uvedených náčelníků druhů vojsk, např. když je přednášejí svému veliteli při přípravě rozhodnutí. Může jim při té příležitosti klást také jakékoliv doplňující otázky. Navíc při sledování těchto návrhů může hodnotit i reakci cvičícího velitele a vidí hlavní funkcionáře daného štábu při skutečné činnosti. Přitom nijak nenaruší postup práce cvičících a náčelníci druhů vojsk nemusí řídícímu přednášet své návrhy podruhé. Pokud jde o výchovu podřízených v překonávání nečekaných a krizových situací, může je navodit cílevědomě a promyšleně bojovou a operační situací. Současné prostředky a zejména jaderné zbraně k tomu dávají nebývalé možnosti. Čili když už chceme cvičícím ztížit situaci narušováním rytmu jejich práce, mělo by se tak dít spíše dovednou rozehrou cvičení, než necitlivou činností ředitelství cvičení. V tom je velký rozdíl. V prvním případě se cvičící budou snažit, aby do narušeného rytmu práce a řízení boje sami navedli v nejkratší době opět pořádek. V druhém případě se zpravidla musí trpně podřizovat pokynům ředitelství cvičení a potíže z toho vyplývající „vyspravovat jak se dá“. Jistě není pochyb o tom, co je z hlediska učebního a výchovného procesu efektivnější a správnější.

Těmito dvěma myšlenkami jsem chtěl upozornit na některé momenty vzájemné návaznosti práce jednotlivých stupňů velení na sebe, na to, že je třeba je brát na vědomí, dokonale je pochopit a znát, určit zařazené podle nich při cvičení pracovat a brát je v úvahu při řízení cvičení.

PRÁVIDELNÉ DENNÍ ÚKOLY VELITELŮ A ŠTÁBŮ VŮČI NADŘÍZENÉMU STUPNI VELENÍ, PODŘÍZENÝM A SOUSEDŮM V PRŮBĚHU OPERACE (BOJE)

LEGENDA :

- HLÁŠENÍ VŠEOVJESKOVÝCH SVAZŮ, SVAZKŮ A ÚTVARŮ
- HLÁŠENÍ DRUHŮ VOJSK
- SOUHRNNÉ OPERAČNÍ HLÁŠENÍ
- ROZHODNUTÍ